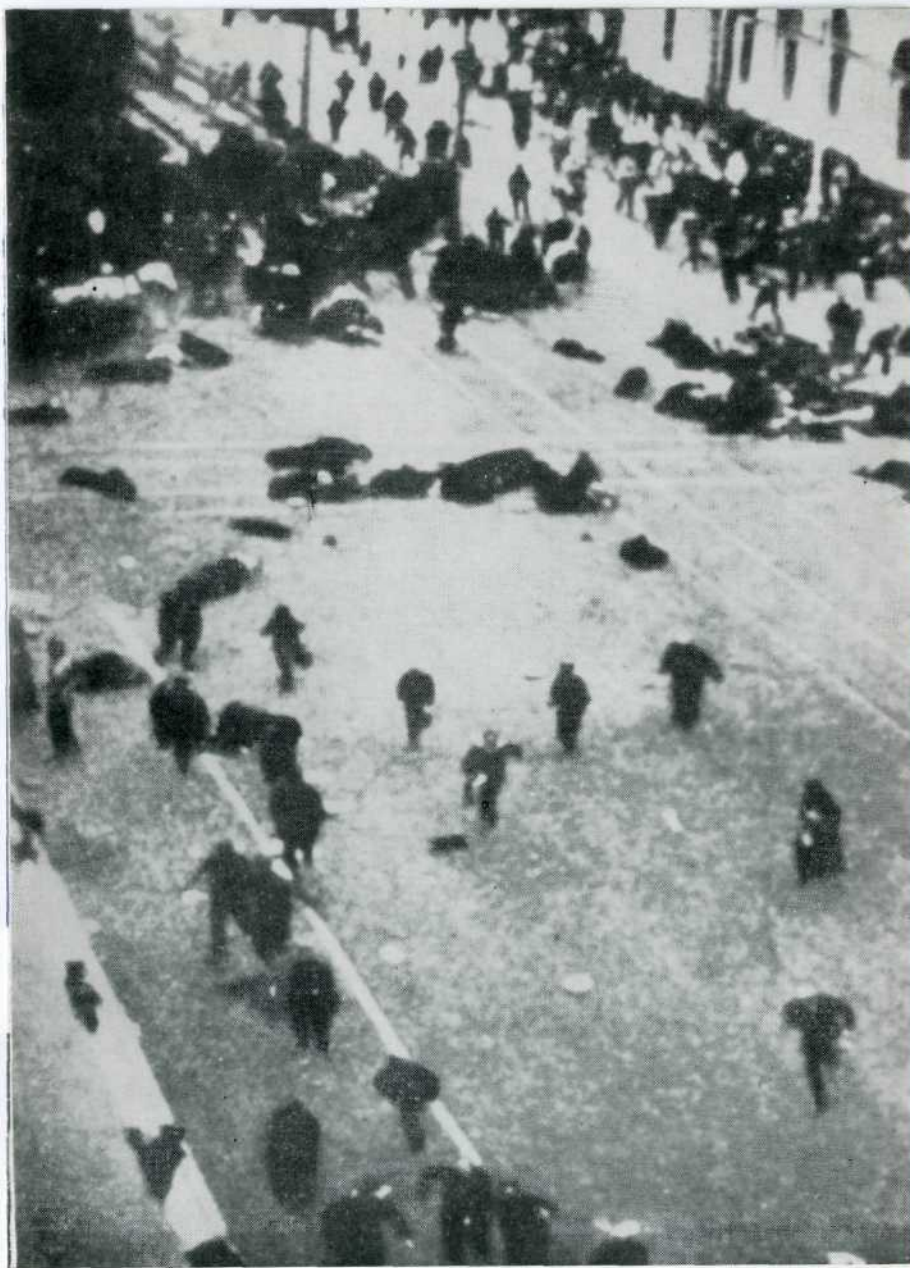
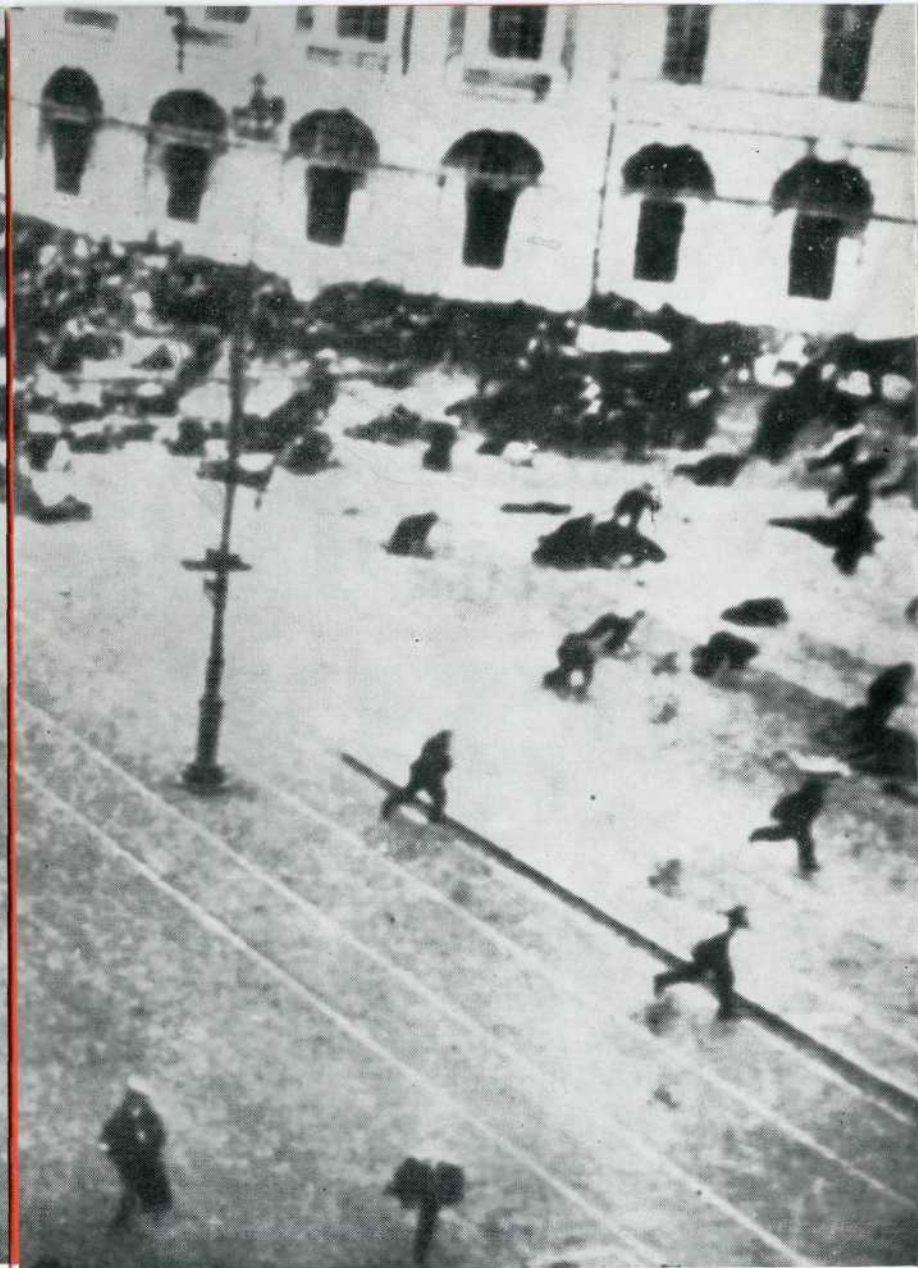

**OKTOBAR
I REVOLUCIONARNA
PREVIRANJA KOD NAS**

Muzej revolucije
naroda Hrvatske
Arhiv Socijalističke
Republike Hrvatske

Odredi buržoaske Privremene vlade pucaju u demonstrante, jula 1917. godine u Petrogradu

Lenjin s grupom crvenih komandanata u Moskvi 25. maja 1919.

Muzej revolucije naroda Hrvatske i Arhiv SR Hrvatske u Zagrebu priređuje u čast pedesetogodišnjice Oktobarske revolucije ovu izložbu kao svoj doprinos tom velikom jubileju.

Izložba se sastoji od četiri tematski zaokružene cjeline. Počinje prikazom događaja 1917. godine koji su prethodili samoj Oktobarskoj revoluciji, kao Februarska revolucija, povratak Lenjina u Rusiju, demonstacije boljševika u Petrogradu, oružani ustanak 7. novembra, te konačno sama pobjeda revolucije. Izložene su također prve odluke sovjetske vlasti: Dekret o miru i Dekret o zemlji, te prvi Ustav sovjetske vlade. Oktobarska revolucija pokrenula je niz štrajkova i antiratnih demonstracija u Evropi, koje završavaju revolucijama u Njemačkoj, Bavarskoj, Austriji, Češkoj, Mađarskoj i Finskoj.

Oko 35.000 Jugoslavena borilo se u redovima Crvene armije i Crvene garde, a mnogi ulaze u sastav internacionalnih ili nacionalnih jugoslavenskih odreda Crvene garde. 16. maja 1918. osniva se u Moskvi Jugoslavenska emigrantska komunistička partija. Pokreću se partijske škole i tečajevi za aktiviste, razvija izdavačka djelatnost. Krajem 1918. godine počinje sistematsko prebacivanje naših komunista iz Rusije preko Budimpešte i Beča u Jugoslaviju.

Odluke Oktobra i revolucionarnih previranja karakteriziraju u Hrvatskoj proturatni, socijalno-revolucionarni i nacionalni pokreti, protestni štrajkovi i demonstracije, pobune u vojsci i mornarici, proglašavanje seljačkih republika i radničkih vijeća. Kako vodstva socijal—demokratskih stranaka nisu bila dorasla zbivanjima, buržoazija uzima vlast u svoje ruke i osniva Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca. Radnička klasa Jugoslavije, pod vodstvom novoosnovane Socijalističke radničke partije Jugoslavije (komunista), ulazi u novu borbu, sprečava jugoslavensku intervenciju protiv Sovjetske Mađarske i Rusije. Odgovor buržoazije i kralja jesu Obznana, Vidovdanski ustav i Zakon o zaštiti države, čime počinju sistematski progoni komunista i revolucionarnog radničkog pokreta. Represalijama vlasti stižano je revolucionarno vršenje u zemlji, kojemu je poticaj i primjer bila Velika oktobarska revolucija.

Proslave obljetnice Oktobarske revolucije održavane su svake godine uoči 7. novembra, unatoč monarhofašističkoj diktaturi i ilegalstvu Partije. Ta je tradicija nastavljena i za vrijeme narodnooslobodilačke borbe na oslobođenom teritoriju, do pobjede socijalističke revolucije u Jugoslaviji, kada su ideje Oktobarske revolucije ostvarene pod vodstvom Komunističke partije Jugoslavije i Josipa Broza Tita.

Dolores Ivanuša

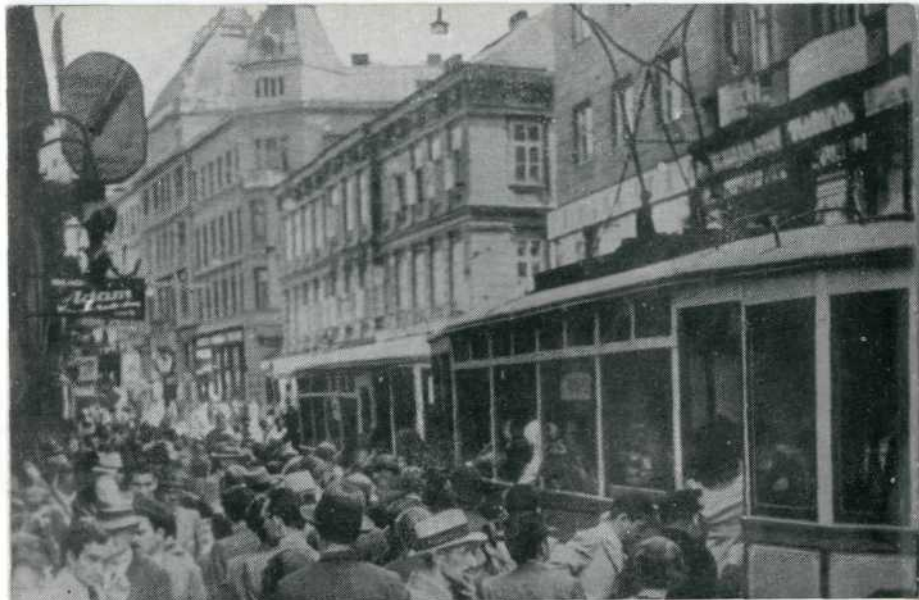
Tisak: Radionice Grafičkog školskog centra — Zagreb

29. oktobra 1918. deset hiljada radnika zahtijeva na Markovom trgu u Zagrebu proglašenje republike

Članovi biroa Jugoslavenske sekcije RKP(b) u Moskvi 1921. godine

Strajk službenika zagrebačkog tramvaja 1919. godine

Josip Broz Tito predaje zastavu I proleterskoj brigadi 7. novembra 1942. u Bosanskoj Petrovcu